

Skjema 26A Offentlig ledningsnett, tilknytning og små avløpsanlegg

I dette skjemaet rapporteres samlede opplysninger om avløpsledninger, små avløpsanlegg og antall personer tilknyttet avløpsanlegg totalt i kommunen.

Med "små avløpsanlegg" menes alle anlegg, både enkelthusanlegg, mindre private fellesanlegg og anlegg knyttet til avløpsnettet med utslippstillatelse for belastning mindre enn 50 pe (oppgitt i anleggenes utslippstillatelser).

Det skal fylles ut ett skjema per kommune.

Hva som regnes som minimumsrapportering for "godkjent skjema":

- Del 1 – kommunen og rapporteringsansvarlig
- Del 2 – offentlig avløpsnett
- Del 3 – antall innbyggere tilknyttet alle typer avløpsanlegg, uavhengig av størrelse på anlegg. Sum bør være tilnærmet lik antall innbyggere i kommunen.
- Del 4 – antall små anlegg, tilknytning og fordeling etter anleggstype og bosettingsmønster:
 - Her er minimum å fylle ut de to første kolonnene for del 4.2. I del 4.1 og 4.3 skal kommuner med servicebedrifter eller fritidsboliger knyttet til små anlegg fylle inn minimum første kolonne.

Behov for assistanse/hjelp:

For tekniske KOSTRA henvendelser, ta kontakt med kostra-support@ssb.no (tlf. 62 88 51 70). Dersom det er behov for hjelp med faglige spørsmål vedrørende utfyllingen av skjema, kontakt primært fylkesmannens kontakt på området/skjemaet, eventuelt send en e-post til vann@ssb.no.

Datateknisk og skjemaets funksjonalitet

Skjemaet har innbygget ulike advarsler som dukker opp dersom det oppdages uoverensstemmelser i rapporterte data eller manglende rapportering i forhold til hva som skal til for at skjemaet "godkjennes". Hvis man likevel mener å ikke ha noe å rapportere, kan disse advarslene i de fleste tilfeller ignoreres slik at man kan komme videre i utfyllingen.

Det er lagt inn forhåndsutfylte data for et utvalg av feltene i skjemaet, dersom denne informasjonen er rapportert av kommunen tidligere. Dette er gjort for å forenkle rapporteringen. Dersom disse tallene ikke lenger stemmer, vil vi be om at forhåndsutfyllingen korrigeres. Forhandsutfyllingen inkluderer hovedsakelig fjorårsrapporterte tall, men kan også i enkelte tilfeller være supplert med tall fra tidligere KOSTRA-årganger.

Delegering av skjemautfyllingen

I rapporteringsløsningen ligger det inne en mulighet til å delegere utfylling av deler av eller hele skjemaet til en annen person dersom det er mer hensiktsmessig. Man kan da med utgangspunkt i det elektroniske skjemaet å generere en automatisk e-post med passord og pin-kode til den personen man ønsker å delegere til, som da får mulighet til å logge seg inn via internett og fylle ut de delene av skjemaet som ble delegert.

Veiledning for hvordan man i detalj går fram med å delegere et skjema ligger under arkfanen "Nyheter" i skjemaportalen (krever innlogging).

Det er viktig å være klar over at kommunen er fremdeles ansvarlig for at rapporteringen gjennomføres, og at de selv må godkjenne og sende inn skjema helt til slutt i prosessen.

Del 1. Opplysninger om kommunen og ansvarlig for rapporteringen

Det er svært viktig at navn på den som har ansvaret for skjemaet er gitt (normalt den personen som har fylt ut skjemaet), samt e-post og telefonnummer til vedkommende. SSB vil ved eventuelt behov benytte denne kontaktinformasjonen i kvalitetssikringen av rapporteringen.

Del 2. Offentlig avløpsnett

Generelt:

Med *spillvannsledninger* menes her både separate spillvannsledninger og fellesledninger for spillvann og overvann, men ikke rene overvannsledninger. Stikkledninger skal ikke medregnes. Det er kun kommunalt eide ledninger som skal rapporteres.

Veiledning til utvalgte spørsmål:

- I. Med *antall avsluttede saker over kjelleroversvømmelser (med opphav fra sluk/avløp)*, der kommunen har erkjent erstatningsansvar menes det antall saker som er erkjent erstatningsansvarlig i det aktuelle rapporteringsåret, uavhengig av hvilket år skaden inntraff.
- II. Med *pumpestasjoner* menes det kommunalt eide pumpestasjoner.
- III. Med *kloakkstopper* menes det antall tilfeller av stopp på ledningsnettet eller kummer.
- IV. Med *regnvannsoverløp* mener man fysiske innretninger/installasjoner eller overløpspunkt på ledningsnettet som trer i funksjon ved store nedbørmengder inn på nettet.
- V. Med *grad av fellessystem* menes det den andel av spillvannsnettet i prosent, som utgjør felles rørsystem for spillvann og overvann.
- VI. Den totale lengden *offentlige spillvannsledninger* i kommunen er forhåndsutfyllt i skjemaet på grunnlag av de opplysninger som ble gitt ved foregående rapportering (som regel fjorårets rapportering). Tallene bør imidlertid kontrolleres og eventuelt oppdateres dersom de er endret siden sist. Dersom alderen på ledningsnettet ikke er kjent, føres dette i kolonnen "ukjent" i tabellen, mens resten av ledningsnettet fordeles i forhold til alder på ledningsnettet. Sum ledningsnett totalt regnes ut automatisk.
- VII. *Nytt spillvannsnett* omfatter ledninger som har blitt koblet til eksisterende ledningsnett i rapporteringsåret, eller nylagt nett uten forbindelse med øvrig nett, og som i begge tilfeller har medført en økning av total lengde eksisterende ledningsnett. Ved en reduksjon av eksisterende spillvannsnett som følge av ledningsutskifting m.m. i løpet av året, settes nye spillvannsledninger lagt i rapporteringsåret til null (0).
- VIII. *Utskiftet/rehabilitert* omfatter deler av eksisterende spillvannsnett som er erstattet fullt ut av nye ledninger i rapporteringsåret, samt de deler av eksisterende ledningsnett som er rehabilitert uten at ledningene er erstattet fullt ut med nye ledninger.

Del 3. Antall innbyggere i kommunen tilknyttet avløpsanlegg

Generelt:

Her skal det oppgis total antall innbyggere i kommunen som er tilknyttet avløpsanlegg innenfor kommunegrensa. Innbyggere tilknyttet fritidsboliger og hytter skal ikke tas med her.

Det skilles mellom innbyggere tilknyttet anlegg med kapasitet over eller under 50 pe, og om anleggene er kommunale eller ikke-kommunale. Private anlegg inkluderes under ikke-kommunale anlegg.

Anlegg som i denne sammenheng anses som ”kommunale anlegg” er følgende:

- kommunal etat/enhet
- interkommunalt samarbeid m/særregnskap
- kommunalt foretak (KF)
- interkommunalt selskap (IKS)
- kommunalt aksjeselskap

Fjorårsrapporteringen er lagt inn som forhåndsutfylling slik at kommunen blir oppmerksom på hva som er rapportert tidligere år. Kommunen skal ta foreta en kontroll og eventuell oppdatering av tallene for å få med eventuell endringer siden sist rapportering.

Tabellen under kan brukes til hjelp dersom kommunen ikke har eksakte tall på innbyggere tilknyttet anleggene:

Antall personer per husholding. 2019.

Fylke	Personer per privathusholdning
01 Østfold	2,17
02 Akershus	2,32
03 Oslo	1,98
04 Hedmark	2,08
05 Oppland	2,10
06 Buskerud	2,19
07 Vestfold	2,15
08 Telemark	2,11
09 Aust-Agder	2,20
10 Vest-Agder	2,22
11 Rogaland	2,30
12 Hordaland	2,20
14 Sogn og Fjordane	2,27
15 Møre og Romsdal	2,21
50 Trøndelag	2,13
18 Nordland	2,13
19 Troms - Romsa	2,12
20 Finnmark - Finnmark	2,14

Kilde: <https://www.ssb.no/familie> (statistikkbanktabell 06076)

Veiledning til utvalgte spørsmål:

- I. Summen for antall tilknyttet innbyggere til avløpsanlegg i en kommune ("SUM-feltet" under del 3) skal ideelt samsvare med kommunens innbyggertall. Det er imidlertid viktig å være klar over at det er benyttet forhåndsutfylt innbyggertall for datoen 1/1 det aktuelle rapporteringsåret. Det er imidlertid tilknytningstall per 31/12 i rapporteringsåret som skal rapporteres, men siden offisielle befolkningstall per 31/12 ikke er tilgjengelig ved tidspunktet for skjemaproduksjon, er 1. januar tall lagt inn her. Mindre avvik mellom tilknytning og offisielt befolkningstall datert 1/1 er derfor forventet (ideelt sett skal avviket tilsvare befolkningsøkningen/-reduksjonen mellom

1/1 og 31/12 rapporteringsåret (sjekk eventuelt <http://www.ssb.no/befolkning/> for oppdaterte befolkningstall per 31/12 for å få dette helt riktig).

Del 4. Oppgi antall anlegg med tillatt belastning mindre enn 50 pe og fordeling av anleggene

Generelt:

Del 4 gjelder i sin helhet kun for *kommunale og ikke-kommunale anlegg mindre enn 50*. Dersom kommunen ikke har fullstendig oversikt over antall anlegg, gjøres et skjønnsmessig estimat.

Felles for de tre tabellene (4.1-4.3) er at antall anlegg skal fordeles etter bosettingsmønster (i eller utenfor tettbebyggelse). Summen i første kolonne av de tre tabellene skal da stemme overens med fordelingene på bosettingsmønster.

- *Tabell 4.1* gjelder for små anlegg som primært mottar avløpsvann fra institusjoner, hoteller, campingplasser, rorbuer, veikroer o.l..
- *Tabell 4.2* gjelder små anlegg som primært mottar avløpsvann fra fast bosatte.
- *Tabell 4.3* gjelder små anlegg som primært mottar avløpsvann fra fritidsboliger/hytter.

Det blir en skjønnsmessig vurdering av hvilken av de tre tabellene anlegget føres opp i dersom anlegget dekker flere typer bebyggelse, f.eks. både fast bosatte og fritidsbebyggelse. Hvis en type bebyggelsen er dominerende i forhold til belastning på anlegget, føres anlegget inn i den tabellen.

Det enkelte anlegg skal kun rapporteres en gang for å unngå dobbeltrapportering. Hvis anlegget utgjør en kombinasjon av ulike renseprinsipper, føres det opp under det renseprinsippet som anses som mest høygradig.

Tettbebyggelse er definert i henhold til ordlyden i forurensningsforskriftens §11-3 (1. juni 2004 nr. 931):

En samling hus der avstanden mellom husene ikke er mer enn 50 meter. For større bygninger, herunder blokker, kontorer, lager, industribygg og idrettsanlegg, kan avstanden være opptil 200 meter til ett av husene i hussamlingen. Hussamlinger med minst fem bygninger, som ligger mindre enn 400 meter utenfor avgrensningen i første og andre punktum, skal inngå i tettbebyggelsen. Avgrensningen av tettbebyggelse er uavhengig av kommune- og fylkesgrenser.

Dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser, som nevnt i første ledd, samles opp og føres til ett felles renseanlegg eller utslippssted, regnes tettbebyggelsene som én tettbebyggelse.

På bakgrunn av denne definisjonen er det utarbeidet kart som viser tettbebyggelser med tilhørende avløpsanlegg. Kartene finnes på internettadressen:

<http://tema.miljodirektoratet.no/tettbebyggelser/>

Inndeling på anleggstyper benyttet i skjema 26A er listet i tabellen under:

Anleggstype	Beskrivelse
Urenset	Utslipp av alt avløpsvann direkte til terreng eller resipient uten rensing
Slamavskiller uten etterfiltrering	Utslipp av slamavskilt avløpsvann uten påfølgende filtrering
Slamavskiller med infiltrasjon (infiltrasjonsanlegg)	Behandlingsanlegget omfatter slamavskiller og infiltrasjonsanlegg (lukkede grøfter, åpent eller lukket basseng eller jordhaug)
Slamavskiller med sandfilter (sandfilteranlegg)	Behandlingsanlegget omfatter slamavskiller og sandfilteranlegg. Utslipp til resipient av behandlet avløpsvann.
Biologisk/kjemisk renseanlegg	Minirensanlegg
Biologisk renseanlegg	
Kjemisk renseanlegg	
Tett tank (for alt avløpsvann)	Oppsamling av alt avløpsvann
Tett tank for svartvann	Oppsamling av svartvann. Utslipp av gråvann til resipient/terreng
Biologisk toalett	Oppsamling og behandling toalettavfall. Utslipp av gråvann til resipient/terreng
Konstruert våtmark	Behandlingsanlegget omfatter slamavskiller og konstruert våtmark i kombinasjon
Tett tank for svartvann, gråvannsfiler	Oppsamling av svartvann. Behandling av gråvann i sandfilter, kompaktanlegg eller infiltrasjon.
Biologisk toalett, gråvannsfiler	Oppsamling og behandling toalettavfall. Behandling av gråvann i sandfilter, kompaktanlegg eller infiltrasjon.

Kilde: NIBIO (tidligere Bioforsk)

Del 4.2. Fordeling av anlegg under 50 pe på fast bosetning

Merk ved utfylling at det er antall innbyggere tilknyttet små anlegg mindre enn 50 pe (rapportert i del 3b i skjemaet) som skal fordeles utover på renseprinsipp i del 4.2.

Del 5. Antall utslippstillatelser med rensekrav gitt i løpet av året

Her skal kommunen fylle inn antall utslippstillatelser med rensekrav som det er gitt tillatelse for i løpet av året.

Oversikt over hvilke geografiske områder som hører inn under ”følsomt område”, ”normalområde” og ”mindre følsomt område” er beskrevet i forurensningsforskriftens kapittel 11, vedlegg 1:

- *Følsomme områder:* Kyststrekningen Svenskegrensen-Lindesnes med tilhørende nedbørfelt og Grimstadvjordområdet (Nordåsvannet, Grimstadvjorden, Mathopen og Dolviken)
- *Normale områder:* Ferskvannsføremkomster i Norge som ikke er klassifisert som følsomme.
- *Mindre følsomme områder:* Kystfarvann og elvemunninger fra Lindesnes til Grense Jakobselv som ikke er klassifisert som følsomme.

For ytterligere informasjon, se forurensningsforskriften:

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2004-06-01-931/KAPITTEL_4#KAPITTEL_4

Del 6. Kommentarer og merknader til skjema

Her kan man fylle inn eventuelle kommentarer til de rapporterte tallene, eller komme med kommentarer til hvordan skjemaet fungerer (f.eks. ting som er uklare, type opplysninger som innhentes, omfang, utforming av skjema).

Del 7. Tidsbruk

Her er vi interessert i et estimat på den tiden det tar å fylle ut ett eksemplar av skjemaet. Så langt det er mulig skal tidsbruken inkludere alt ekstraarbeid som skjemaet påfører rapportøren. Dette gjelder også den ekstra interne registreringen, tilrettelegging og framhenting av data forut for skjemautfyllingen som ikke er strengt nødvendig av hensyn til andre av kommunens/foretakets interne eller eksterne krav.

Tidsbruk er viktig informasjon for SSB for å kunne gjøre rede for oppgavebyrden som kommunene pålegges gjennom KOSTRA rapporteringen.